

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA

MĚSÍČNÍ BULLETIN

2025

Energetika > EU 09

Z obsahu:

- Projev předsedkyně Evropské komise o stavu Unie
- Klimatický cíl EU do roku 2040
- Jaderná energetika v evropském rozpočtu

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

dne 10. září přednesla předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen před poslanci Evropského parlamentu každoroční projev o stavu Unie. Ve svém vystoupení zohlednila měnící se priority Evropské unie. Zdůraznila nutnost posílit obranu, bezpečnost a konkurenceschopnost Evropy. Vyzvala k posílení jednotného trhu, větším investicím do čistých technologií a zavedení nové „páté svobody“ – volného pohybu znalostí a inovací. Představila také iniciativu „Battery Booster“, která má podpořit výrobu baterií investicemi ve výši 1,8 miliardy eur, a oznámila plán zavést kritérium „vyrobeno v Evropě“ ve veřejných zakázkách. Návrh klimatického cíle EU do roku 2040, který počítá se snížením emisí o 90 % oproti roku 1990, byl v projevu zmíněn jen okrajově. Přístup členských států k této otázce se výrazně liší. Na mimořádném jednání Rady dne 18. září ministři životního prostředí nedosáhli dohody. Téma bude znovu projednáno na říjnovém zasedání Evropské rady. Evropská komise zveřejnila balíček návrhů, které doplňují v červenci předložený návrh dlouhodobého rozpočtu EU na období 2028 až 2034. Součástí balíčku jsou mimo jiné tři legislativní návrhy týkající se jaderné energetiky. V rámci výzkumného a vzdělávacího programu Euratom by měla být část rozpočtu vyčleněna na podporu jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, nakládání s radioaktivním odpadem a neenergetických aplikací jaderné vědy, například v oblasti medicíny. V září také Soudní dvůr EU zrušil rozhodnutí Evropské komise, které povolovalo státní podporu pro výstavbu maďarské jaderné elektrárny Paks II. Soud konstatoval, že Komise nedostatečně posoudila soulad projektu s pravidly EU, zejména v oblasti veřejných zakázek. Rozhodnutí Soudního dvora EU představuje významný právní precedens v oblasti státní podpory a zadávání veřejných zakázek. Evropská komise nyní bude muset celý projekt znovu posoudit v kontextu právního výkladu soudu.

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.cz

Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Aleš Hilčer | Lucie Horová |
Michal Jedlička | Tomáš Pírk | Karolína Ryšavá |
David Števík |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.

Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com, Freeimages.com, či vytvořeny za pomoci umělé inteligence BING AI.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

PROJEV PŘEDSEDKYNĚ
EVROPSKÉ KOMISE
O STAVU UNIE

PROJEV PŘEDSEDKYNĚ EVROPSKÉ KOMISE O STAVU UNIE

Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen přednesla dne 10. září v Evropském parlamentu každoroční **projev o stavu Unie. Ve svém druhém funkčním období reflektuje měnící se priority EU. Zaměřila se zejména na posílení obrany a bezpečnosti EU, konflikt na Ukrajině, konkurenceschopnost EU a fungování jednotného trhu. V oblasti klimatu a energetiky kladla důraz na dekarbonizaci průmyslu a zdůraznila nutnost urychlené modernizace infrastruktury, včetně zajištění odpovídajících investic.**

V úvodu projevu předsedkyně připomněla, že Evropská unie vznikla jako mírový projekt. V reakci na současný svět, kde se stále více prosazuje řád založený na síle, uvedla,

že Evropě nezbyvá než vstoupit do „nové éry nezávislosti“. To zahrnuje zajištění vlastní obrany a bezpečnosti, stejně jako převzetí kontroly nad klíčovými technologiemi a energetickými zdroji. Zdůraznila, že úspěch této strategie závisí na jednotě Evropy.

V oblasti čistých technologií se nejprve zaměřila na dekarbonizaci průmyslu. V této souvislosti oznámila novou iniciativu „Battery booster“, která má za cíl podpořit výrobu baterií investicemi ve výši 1,8 miliardy eur. Evropský průmysl čistých technologií Komise hodlá podpořit také prostřednictvím zadávání veřejných zakázek, kde bude zavedeno kritérium „vyroběno v Evropě“.

S ohledem na strategickou autonomii EU předsedkyně uvedla, že řešením je recyklace kritických materiálů a vytvoření skutečného oběhového hospodářství. Komise připravuje zákon o oběhovém hospodářství (Circular Economy Act – CEA), jehož zveřejnění se očekává v roce 2026. Cílem je zavést jednotný trh s druhotnými surovinami a zvýšit dostupnost recyklovaných materiálů.

Dále zdůraznila nutnost urychlení modernizace infrastruktury, včetně zajištění dostatečných investic. Avizovala předložení legislativního

balíčku pro elektrizační soustavy, který má posílit infrastrukturu a urychlit povolovací procesy. V této souvislosti představila iniciativu „Energetická dálnice“, v jejímž rámci Komise identifikovala osm kritických překážek v oblasti energetické infrastruktury.

V otázce cenově dostupné energie zdůraznila nutnost odklonu od ruských fosilních paliv. Obnovitelné zdroje energie, spolu s jadernou energií, označila za čisté domácí zdroje, které přispívají ke snižování cen energií.

Zvláštní pozornost věnovala také ochraně demokracie, právního státu a potřebě reformy rozhodovacích procesů v EU. Kritizovala blokáde způsobené požadavkem jednomyslnosti v některých oblastech rozhodování a vyjádřila přesvědčení, že je třeba zavést rozhodování kvalifikovanou většinou, například v oblasti zahraniční politiky.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

KLIMATICKÝ CÍL EU
DO ROKU 2040

KLIMATICKÝ CÍL EU DO ROKU 2040

Ministři životního prostředí na mimořádném jednání Rady dne 18. září nedosáhli dohody o klimatickém cíli EU do roku 2040. Na návrh dánského předsednictví přijali nakonec jen prohlášení o záměru týkající se předložení vnitrostátně stanoveného příspěvku EU (NDC) po roce 2030.

Původním cílem dánského předsednictví bylo dosáhnout dohody o návrhu Evropské komise na průběžný klimatický cíl do roku 2040 již na tomto mimořádném zasedání. Mezi členskými státy však nepanuje shoda ohledně navrženého cíle. Některé státy vyjadřují obavy z dopadů na průmysl, konkurenceschopnost a energetickou bezpečnost. Například Polsko, Maďarsko, Slovensko a Česká republika upozorňují, že takto ambiciózní cíl může být pro jejich ekonomiky příliš zatěžující. Naopak státy jako Dánsko, Německo, Španělsko nebo Nizozemsko podporují návrh na snížení emisí o 90 %. Rozdílné postoje členských států se

týkají zejména navrhovaných flexibilit, které zůstávají předmětem dalšího vyjednávání.

K přijetí průběžného klimatického cíle je zapotřebí širší konsensus, který zatím nebyl dosažen. Na žádost několika velkých členských států (Francie, Německo, Polsko, Itálie) bylo rozhodnutí přesunuto na nejvyšší politickou úroveň – Evropskou radu, která se sejde ve dnech 23. a 24. října. Odklad má umožnit další politická jednání a případné úpravy související legislativy.

Vzhledem k tomu, že členské státy se zatím neshodly na konkrétním klimatickém cíli pro rok 2040, nebylo možné přijmout finální podobu příspěvku EU ke snižování emisí skleníkových plynů v rámci Pařížské dohody (Nationally Determined Contributions – NDC).

Rada pro životní prostředí se proto rozhodla pro přechodné řešení a předložila Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu prohlášení o záměru. Tím vysílá signál o své ambici předložit aktualizovaný NDC ještě před listopadovou klimatickou konferencí COP30. Orientační cíl pro rok 2035 je v prohlášení o záměru stanoven v rozmezí od 66,25 % do 72,5 % snížení emisí.

Původní termín pro předložení NDC byl únor letošního roku, avšak vzhledem k tomu, že většina států tento termín nedodržela, byl posunut na září.

V Evropském parlamentu zpravodaj Ondřej Knotek (PřE, ČR) navrhl zamítnutí návrhu Evropské komise na průběžný klimatický cíl do roku 2040. K jeho zprávě ve výboru ENVI bylo **podáno** 406 pozměňovacích návrhů. Hlasování o zprávě bylo původně plánováno na 23. září, avšak nejsilnější středopravicová frakce EPP, která sama zůstává v otázce podpory ambiciózního cíle rozdělená, prosadila, aby Parlament přijal svou pozici až poté, co tak učiní národní vlády. Hlasování bylo proto prozatím odloženo.

Více o **návrhu** Evropské komise si můžete přečíst v letním bulletinu **Energetika v EU**.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

JADERNÁ ENERGETIKA
V EVROPSKÉM
ROZPOČTU

JADERNÁ ENERGETIKA V EVROPSKÉM ROZPOČTU

Evropská komise představila dne 3. září v rámci balíčku, který doplňuje návrh víceletého finančního rámce na období 2028 až 2034, tři legislativní návrhy týkající se jaderné energetiky.

Výzkumný a vzdělávací program Euratomu by měl v příštím rozpočtovém období disponovat částkou 9,8 miliardy eur, což představuje výrazné navýšení oproti současnému období. Rozpočet bude rozdělen do oblastí jaderné bezpečnosti, výzkumu a energetické transformace.

Největší část těchto prostředků (5,8 miliard eur) bude určena na podporu Mezinárodního termonukleárního experimentálního reaktoru (International Thermonuclear Experimental Reactor – ITER). Cílem tohoto projektu je ověřit, zda je jaderná fúze proveditelným, udržitelným a bezpečným zdrojem energie. ITER představuje jeden z nejambicióznějších vědeckých projektů v oblasti energetiky, jehož úspěch by mohl zásadně ovlivnit budoucnost

evropské energetiky.

Další významná část rozpočtu bude určena na výzkumný a vzdělávací program. Ten zahrnuje podporu výzkumu v oblasti jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, nakládání s radioaktivním odpadem a neenergetických aplikací jaderné vědy, například v medicíně. Program se rovněž zaměří na udržení a rozvoj odborných kapacit v jaderném sektoru, které jsou nezbytné pro zajištění bezpečného provozu jaderných zařízení.

Program Euratom je otevřen širokému spektru subjektů. O podporu mohou žádat průmyslové podniky, zejména v oblasti vývoje technologií pro jadernou syntézu, bezpečnostní systémy či nakládání s radioaktivními odpady. Výzkumné instituce a univerzity mohou čerpat prostředky na projekty základního i aplikovaného výzkumu. Veřejné instituce mohou využít financování na posílení regulačních kapacit, školení a odbornou přípravu. V rámci mezinárodních partnerství se mohou zapojit také výzkumná konsorcia či jednotliví výzkumníci prostřednictvím stipendií.

Druhý legislativní návrh zřizuje nový **Nástroj** pro spolupráci v oblasti jaderných zařízení a jejich

vyřazování z provozu. Tento návrh slučuje stávající nástroje, které zahrnují jak externí spolupráci EU v oblasti jaderné a radiační bezpečnosti s partnerskými zeměmi, tak interní programy financování vyřazování jaderných zařízení a nakládání s radioaktivním odpadem v členských státech EU (v současném rozpočtovém období probíhají aktivity na Slovensku a v Bulharsku) a na pracovištích JRC (Joint Research Centre). Navrhovaný rozpočet tohoto programu činí téměř 1 miliardu eur.

Třetím legislativním návrhem je nařízení, kterým se zřizuje **program Ignalina** zaměřený na likvidaci bývalé jaderné elektrárny v Litvě. Cílem je bezpečně dokončit likvidaci dvou reaktorů typu RBMK-1500 v souladu se závazky vyplývající z přístupové smlouvy Litvy k EU. Pro tento program je navržen rozpočet ve výši 678 milionů eur.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ROZHODNUTÍ
SOUDNÍHO DVORA EU
VE VĚCI PAKS IIROZHODNUTÍ SOUDNÍHO
DVORA EU VE VĚCI PAKS II

Soudní dvůr EU zrušil rozhodnutí Evropské komise z roku 2017, které povolovalo státní podporu pro výstavbu dvou nových bloků maďarské jaderné elektrárny Paks II. Rozsudek je výsledkem kasační stížnosti Rakouska, které dlouhodobě vystupuje proti jaderné energetice a považovalo maďarskou státní pomoc za porušení pravidel hospodářské soutěže.

Rakousko nejdříve napadlo rozhodnutí Komise o schválení u Tribunálu. Ten rozsudkem ze 30. listopadu 2022 žalobu zamítl. Rakousko následně podalo proti rozsudku Tribunálu kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru. Soudní dvůr zrušil jak rozsudek Tribunálu, tak rozhodnutí Komise o schválení.

Podle soudu Evropská komise při schvalování projektu nedostatečně posoudila, zda je státní financování v souladu s právem EU. Zvláště opomenula prověřit, zda přímé zadání zakázky

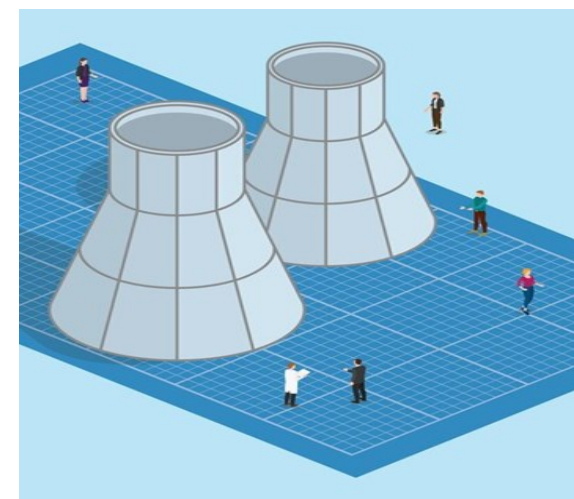
ruskému koncernu Rosatom neporušuje unijní pravidla v oblasti zadávání veřejných zakázek. Tento aspekt byl podle soudu klíčový, protože právě přímé zadání bylo podmínkou pro přidělení státní podpory.

Soudní dvůr rovněž upozornil, že otevřené zadávací řízení by mohlo mít zásadní vliv na investiční náklady i technické parametry infrastruktury. Tím by se mohl změnit rozsah výhody, kterou by podnik nebo skupina podniků získala prostřednictvím státní podpory. Komise tedy měla zohlednit i tento aspekt při svém rozhodování.

Rozhodnutí Soudního dvora EU představuje významný právní precedens v oblasti státní podpory a veřejných zakázek v rámci EU. Evropská komise nyní bude muset celý projekt znovu posoudit s ohledem na právní výklad soudu.

Dohoda mezi Maďarskem a ruskou společností Rosatom, podepsaná začátkem roku 2014, zahrnuje výstavbu dvou reaktorů typu VVER-1200 formou dodávky „na klíč“. Rosatom má zajistit nejen samotnou technickou realizaci projektu, ale také dodávky jaderného paliva, školení obslužného personálu a poskytování servisní podpory.

Součástí mezivládní dohody je i finanční rámec projektu. Výstavba je z 80 % financovaná prostřednictvím ruského státního úvěru, který Maďarsku poskytla Moskva. Zbývajících 20 % nákladů hradí maďarská strana ze státního rozpočtu. Půjčka je koncipovaná jako dlouhodobá, s předpokládaným splátkovým kalendářem rozloženým do několika desetiletí. Tento způsob financování vyvolal kritiku zejména kvůli rostoucí závislosti Maďarska na Rusku, a to v kontextu zhoršených geopolitických vztahů po ruské invazi na Ukrajinu.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**O ČEM SE MLUVÍ**

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

STRATEGICKÝ
VÝHLED EU

STRATEGICKÝ VÝHLED EU

Evropská komise dne 9. září představila **Zprávu o strategickém výhledu EU s podtitulem „Odolnost 2.0 – Posílení postavení EU, aby mohla prosperovat uprostřed turbulencí a nejistoty“.**

Zpráva reflektuje zásadní proměny mezinárodního prostředí od vydání první zprávy v roce 2020. Globální kontext je dnes poznamenán geopolitickými otřesy, které ohrožují mezinárodní řád založený na společných pravidlech. Současně probíhá technologická transformace a narůstá výskyt extrémních jevů způsobených změnou klimatu.

Za klíčový aspekt všech evropských politik Komise označuje bezpečnost. Její nedostatek má negativní dopad na společnost i ekonomiku. V souvislosti s ruskou agresí vůči Ukrajině upozorňuje na hybridní hrozby, které mohou zasáhnout prakticky jakoukoliv oblast – od dodavatelských řetězců přes obchod a informace až po migraci.

Nestabilita mezinárodního řádu oslabuje

schopnost EU posilovat svou ekonomiku. Pod tlakem se ocitají i mezinárodní instituce jako Organizace spojených národů (OSN) či Světová obchodní organizace (WTO). Komise uvádí, že „návrat k předchozímu statu quo se zdá být stále méně pravděpodobný“, přičemž EU může být tímto vývojem výrazně zasažena. V této souvislosti zdůrazňuje roli EU při „formování mezinárodního řádu založeného na pravidlech, která obstojí v budoucnosti“.

Zpráva se dále věnuje dopadům klimatické změny a degradaci přírodních a vodních zdrojů. Uvádí, že extrémní povětrnostní jevy související s klimatem způsobily v EU v letech 1980 až 2023 ekonomické ztráty ve výši 738 miliard eur, přičemž téměř čtvrtina těchto škod vznikla jen v období 2021 až 2023.

Vize Komise pro odolnou EU do roku 2040 je založená na zajištění evropské bezpečnosti, ochraně demokratických hodnot, svobody, rovnosti, právního státu a lidských práv, stejně jako na posílení ekonomické bezpečnosti.

Komise navrhuje osm oblastí, v nichž může EU posílit svoji odolnost. Koncept Odolnost 2.0 zahrnuje mezinárodní politiku, vnitřní a vnější bezpečnost, hospodářskou odolnost, technologické inovace, udržitelný sociální

model, reformu vzdělávání, ochranu demokracie a mezigenerační spravedlnost.

Od roku 2026 budou zprávy o strategickém výhledu vycházet z komplexního procesu, který zahrne i analýzu alternativních budoucích scénářů. Cílem je nejen reagovat na krizi, ale také se na ně předem připravit napříč různými oblastmi politiky.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

EVROPSKÁ
ENERGETICKÁ UNIE

EVROPSKÁ ENERGETICKÁ UNIE

Diskuse na výročním setkání think-tanku Bruegel v Bruselu ukázala, že budoucnost společného trhu s elektřinou bude záviset na překonání národních rozdílů, chytrém plánování a posílení investic do sítí i nových institucí.

První zářijový týden se v Bruselu uskutečnilo jubilejní dvacáté výroční setkání think-tanku Bruegel, který patří mezi nejvýznamnější platformy evropské hospodářské a energetické debaty. Jeden z panelů této konference byl věnován otázce, zda může užší spolupráce v oblasti energetiky posílit konkurenceschopnost a bezpečnost Evropské unie. Společně diskutovaly rakouská liberální europoslankyně Anna Stürgkh, hlavní strategická ředitelka společnosti PPC Group Elena Giannakopoulou a zkušená expertka na energetickou regulaci Monika Morawiecka z Regulatory Assistance Project (RAP).

Debate zdůraznila, že Evropa stojí na prahu

zásadní transformace. Spotřeba elektřiny, která byla posledních dvacet let stabilní, se má do roku 2045 zdvojnásobit. Současně proběhne úplný odklon od uhlí a další masivní rozvoj obnovitelných zdrojů. Elektřina se tak stane klíčovým pilířem evropské konkurenceschopnosti i bezpečnosti.

Účastníci se shodli, že dosavadní model národně orientovaných trhů nebude do budoucna udržitelný. Přetrvávají silné národní zájmy – některé země se obávají vyšších cen při propojování trhů, jiné nechtějí nést náklady na tranzitní infrastrukturu. Podle rakouské europoslankyně Anny Stürgkh proto nelze ignorovat potřebu kompenzačních mechanismů a férového rozdělení nákladů a přínosů. Součástí problému je i politická rovina, kdy se například objevuje odpor vůči dovozu jaderné elektřiny, a v neposlední řadě i vliv silné fosilní lobby, která zpomaluje odklon od uhlí a plynu.

Příklady z jihovýchodní Evropy přitom ukazují, že integrace má konkrétní pozitivní dopady. Podle zkušeností PPC Group (Řecko) zapojení Řecka, Rumunska či Bulharska do celoevropského denního trhu snížilo velkoobchodní ceny elektřiny až o 20 €/MWh.

Zákazníci profitují z levnější elektřiny, investoři z větší likvidity trhu a region jako celek z vyšší bezpečnosti dodávek díky lepšímu využití komplementarity větrných a solárních zdrojů.

Zároveň však panel upozornil, že přestože má EU největší propojenou soustavu na světě, není plně využívána. Krizové situace, jako výpadky výroby či extrémní počasí, odhalují limity současné koordinace. Podle Moniky Morawiecké je proto nezbytné posílit důvěru mezi státy a zajistit férové sdílení nákladů. Klíčem k posunu vpřed jsou podle ní transparentní pravidla, solidarita a silnější celoevropské instituce – například nezávislý provozovatel přenosové soustavy.

Debate jasně ukázala, že budoucnost evropského trhu s elektřinou bude záviset na schopnosti překlenout rozdíly mezi státy, sladit národní priority a přijmout větší společnou odpovědnost. Pro Českou republiku to znamená nejen aktivně se účastnit evropského dialogu, ale také posílit vlastní investice do digitalizace sítí, budování přeshraničních propojení a zavádění inovací. Jen tak lze zajistit úspěšnou energetickou transformaci i dostupnou elektřinu pro průmysl a domácnosti v měnících se evropských podmínkách.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

[FAQ](#)ENERGETICKÉ ASPEKTY
OBCHODNÍ DOHODY
MEZI EU A USA

ENERGETICKÉ ASPEKTY OBCHODNÍ DOHODY MEZI EU A USA

Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen a prezident Spojených států Donald Trump se dne 27. července 2025 dohodli na klíčových parametrech obchodní dohody mezi EU a USA. Dojednání, které zažehnalo hrozící celní válku mezi oběma stranami, obsahuje řadu konkrétních závazků a okamžitých opatření, z nichž některá významná se týkají i energetiky.

Jaký je aktuální objem energetického importu z USA?

EU již nyní odebírá z USA výrazně větší objem energie, než tomu bylo před invazí Ruska na Ukrajinu. Obchod v této oblasti se má ještě podstatně rozšířit, a tak se energetika stala – vedle odvětví, jako jsou automobilový a obranný průmysl nebo čipy pro umělou inteligenci –

jednou z klíčových položek této dohody. Spojené státy jsou jedním z hlavních energetických partnerů EU a zdaleka největším dovozcem zkapalněného zemního plynu (LNG). V letošním roce představovaly dodávky LNG z USA 55 % veškerých dodávek této komodity. Spojené státy jsou ovšem také největším dovozcem ropy do Unie (v roce 2024 pocházelo z USA 17 % z veškerého dovozu ropy do EU) a klíčovým dodavatelem jaderného paliva a přidružených služeb (v loňském roce dosáhl tento dovoz hodnoty přibližně 700 milionů euro). Právě LNG je klíčovým aspektem závazků EU vůči USA. Umožňuje to mimo jiné skutečnost, že celková dovozní kapacita LNG v současnosti činí přibližně 250 miliard m³, což je více než dvojnásobek aktuálního dovozu. V letech 2022 – 2024 bylo v Unii uvedeno do provozu rekordních 12 nových terminálů a 6 rozšiřujících projektů, čímž se kapacita zvýšila o 70 miliard m³, přičemž v posledních letech se z USA dováželo přibližně 50 miliard m³. Potřebnou infrastrukturou pro dovoz LNG nyní disponuje 13 členských států (mj. Německo, Španělsko, Finsko, Francie nebo Polsko) a Evropa tak má dostatečnou kapacitu pro dovoz LNG včetně plynu, který nahradí dovoz z Ruska.

Co přinese dohoda mezi EU a USA pro energetiku ?

LNG je stěžejní komoditou v rámci energetické části celé dohody. Evropa se zavázala podstatně navýšit objem dovozu LNG v následujících třech letech, tedy do konce roku 2028. Spolu se zkapalněným plynem se musí zvýšit rovněž dovozy ropy, jaderného paliva, technologií a investic v očekávané hodnotě 750 miliard dolarů, tedy zhruba 700 miliard euro. Tato dohoda tak zároveň přispěje k implementaci plánu REPowerEU při úplném nahrazení veškerého energetického dovozu z Ruska. Komise s posílením dovozu počítala již od přijetí Akčního plánu pro cenově dostupnou energii v únoru letošního roku, kdy začala intenzivně spolupracovat s americkými dodavateli LNG. Nyní je díky tomu Komise schopna zorganizovat specializovaný proces, nazvaný AggregateEU, který shromáždí požadavky od evropských subjektů a propojí je s konkurenceschopnými dodávkami LNG z USA v období let 2025 – 2050. Evropská unie se tak chce vyhnout problémům, které podle některých expertů mohou vyplývat ze skutečnosti, že Unie nemá páky na to, aby

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ENERGETICKÉ ASPEKTY
OBCHODNÍ DOHODY
MEZI EU A USA

přiměla firmy a členské státy k povinným odběrům.

Jak Komise dospěla k částce 750 miliard dolarů energetického importu z USA?

Evropská komise vysvětlila, že částka 750 miliard dolarů za energetický dovoz ze Spojených států za tříleté období (tedy 250 miliard dolarů ročně), je odhadovaný průměr celkového dovozu energie z USA do EU, který byl vypočítán na základě důkladného posouzení, zohledňující tři základní aspekty. Prvním je aktuální objem dovozu LNG, ropy a jaderného paliva z USA, který dosahuje přibližně 90 – 100 miliard dolarů ročně. Druhým aspektem je úplné ukončení dovozu energetických komodit z Ruska, kdy v roce 2024 Unie stále dovážela fosilní paliva v hodnotě okolo 22 miliard euro a jaderná paliva v hodnotě přibližně 700 milionů euro. Posledním aspektem jsou klíčové americké investice do energetických technologií, služeb a vývozu do Evropské unie, zejména pro konvenční a malé modulární reaktory (SMR), kde již existují jasné náznaky zapojení firem z USA. Komise ovšem zároveň upozorňuje, že i přes vypracování těchto prognóz záleží

konečné objemy na různých faktorech, jako jsou ceny komodit, směnné kurzy apod.

Jak se tato dohoda dotkne úsilí Unie o dekarbonizaci ekonomiky ?

Evropská unie se stále zaměřuje na přísná opatření na ochranu ovzduší a životního prostředí jako celku a ani v případě této dohody nechce ztratit svou zelenou tvář. Komise proto zdůraznila, že obchodní dohoda mezi EU a USA neohrožuje odhodlání Unie dekarbonizovat svou ekonomiku dle stanovených cílů. Dohoda tedy sice po dobu tří let zvýší objem energetického dovozu fosilních paliv z USA, ale je plně slučitelná se středně- a dlouhodobou politikou diverzifikace energetických zdrojů a implementace plánu REPowerEU, který plně ukončí energetický dovoz z Ruska. Evropská unie je i nadále odhodlána dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050 a dalších závazků svojí ekologické politiky, nehledě na dočasné navýšení objemu dovozu neobnovitelných energetických komodit z USA.

